

AZ ORSZÁGOS VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2012. FEBRUÁR 29-ÉN MEGTARTOTT ÜLÉSÉNEK
A JEGYZŐKÖNYVE

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó napot kívánok. Tisztelettel köszöntöm az Országos Választási Bizottság ülésén megjelenteket, érdeklődőket, a sajtó képviselőit, a Választási Iroda munkatársait, és az Országos Választási Bizottság tagjait. Megállapítom, hogy a bizottság részéről 9 fővel vagyunk jelen, így az ülésünk határozatképes. Köszönöm szépen a megjelenést. A napirendjeink a következők lennének: 1. napirend Népszavazások, népi kezdeményezések megtárgyalása és elbírálása; 2. napirend Egyebek. Annyi javaslatom lenne a napirendi szavazás előtt, hogy 3 kérdés előterjesztője itt van, azokat előre vennénk, és először azokat tárgyalnánk meg, azt követően – a táblázat szerint – sorban mennénk tovább. Kérdezem, hogy van-e valakinek észrevétele a napirenddel kapcsolatban? Ha nincsen, akkor kérnék egy elfogadó szavazást. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 9 igen szavazattal a napirendet egyhangúlag elfogadtuk.

Napirend

- I. Népszavazások, népi kezdeményezések elbírálása**
- II. Egyebek**

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A kérdést magánszemély nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz, azon a következő kérdés található.

- 1. „Akarja-e, hogy Magyarország Kormánya bejelentse kiválási szándékát az Észak-atlanti Szerződésből a Szerződés 13. cikke alapján.”*

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Mind a három kérdésre vonatkozik, hogy az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja szól arról, hogy nem lehet országos népszavazást tartani nemzetközi szerződésből való kötelezettségekről. Véleményem szerint tiltott tárgykörrel van szó, és ezért a hitelesítés megtagadását javaslom.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. A kérdéssel kapcsolatban mondom, hogy az is felvethető, hogy a Kormányt köteleznél valamire, ami szerintem szintén kizártnak tekinthető. Kérdezem, hogy van-e valakinek hozzáfűznivalója? Kérdezem a beadványozót, hogy kíván-e szólni? Igen. Legyen kedves, az asztal végén, ahol mikrofon van, ott lehet ezt megtenni. Az lenne a kérésem, hogy tessék helyet foglalni, be kéne üzemelni a mikrofont, és legyen kedves bemutatkozni a jegyzőkönyv számára.

H. J. beadványozó

Az Alaptörvény 8. cikke a következőt mondja, ahogyan tetszett idézni, nem lehet országos népszavazást tartani nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről, nem jogról. Ha a kilépés kötelezettség lenne és nem jog, akkor nem lenne EU, nem lenne NATO, nem lenne IMF. Mind a háromnál a kilépési klauzola jogot tartalmaz. Hogy mennyire fontos a kötelezettség és a jog megkülönböztetése ebben az esetben, az mi sem bizonyítja jobban, mint az

Alaptörvénynek az E) cikke, és annak is a (2) bekezdése, ami pontosan az Európai Unióval kapcsolatban határozza meg a következőt, az alapító szerződésből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig vonja össze a feladatokat. Vagyis a jog és a kötelezettség fogalma teljesen elkülönül az Alaptörvényben. Ennek megfelelően eltér az 1949. évi XX. törvénytől, a hatályát veszített Alkotmánytól. Ennek értelmében tehát, miután itt joggyakorlásról van szó, amit egyébként a Nemzetközi Valutaalap Alaptörvénye szó szerint is tartalmaz, hiszen a 26. cikk a tagság visszavonását, a tagok kilépési jogaként határozza meg, tehát nem kötelezettséggként. Tetszett mondani a Kormánynak való utalást. Az Alaptörvény 1. cikke azt mondja, hogy az Országgyűlés a hatalom gyakorlója, és az Országgyűlés hatáskörébe tartoznak azok a nemzetközi szerződéssel kapcsolatos ügyek, amelyek Magyarország helyzetét meghatározzák. Nyilvánvaló, hogy ebből eredően az Országgyűlés ad felhatalmazást a Kormánynak arra, hogy bizonyos lépéseket tegyen nemzetközi szerződéseink teljesítésével, illetve jogaink gyakorlásával kapcsolatban. Ez mind a három beadványra egységesen vonatkozik. Mind a három beadvány hivatkozik azokra a joghelyekre, amelyek a nemzetközi szövetségek, illetve államszövetségeknek az alapító okiratában megengedi a tagság felmondását, illetve kilépését onnan. Ez a beadvány tulajdonképpen egy demokratikus jog gyakorlásának az eszköze, a kialakult jelenlegi reálpolitikai helyzetben, ugyanis, amikor, amit mindannyian nagyon jól tudunk és érzünk, feltétlenül szükséges, hogy a választópolgárok ismét nyilvánítsanak akaratot azzal kapcsolatban, hogy ezeket a nemzetközi szerződéseket, amelyeknek a különböző hátrányos és előnyös hatásait egyaránt érezzük, ezek fenntarthatóak-e, felül kell őket vizsgálni, és megállapítani, hogy fenntarthatóak-e a tagságunk, vagy pedig nem. Erre vonatkozik, és ez a népszavazást előkészítő aláírásgyűjtő ívek célja ennek a demokratikus értéknek az érvényesítése. Még egyszer szeretném kihangsúlyozni, hogy itt jog gyakorlásáról van szó, és nem pedig kötelezettség teljesítéséről, valamint az, hogy az Országgyűlés utasítja a Kormányt tulajdonképpen a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos teendők elvégzésére, következésképpen ténylegesen ezeket a lépéseket a Kormány teszi meg. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ki kíván az elhangzottakra reagálni, illetve egyáltalán a véleményét az ügyel kapcsolatban kifejteni?

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Mindenekelőtt szeretném megköszönni a beadványozónak a szakmailag megalapozott és rendkívül jól felépített érveit, azt gondolom, hogy ez mindenképpen előreviszi a gondolkodást. Annyit tennék hozzá, hogy az Alaptörvény országos népszavazási rendelkezései, amelyek a kizárt tárgyköröket érintik, nyilvánvaló egyik esetben sem szó szerinti értelmezést kívánnak meg. Teljesen logikus az, hogy különbség van jog és kötelezettség között, azonban azt hozzá kell tenni, mindegyik ponthoz kapcsolódik, mondjuk több száz oldalnyi alkotmánybírói joggyakorlat, amely tulajdonképpen kifejti azt a tartományt, amely megadja a jelentését egy-egy kizárt tárgykörnek. Önmagában ez a fajta szó szerinti értelmezés azt gondolom, hogy picit félrevezető lehet. Azt gondolom még, hogy az Alkotmánybírói korábbi gyakorlata alapján, amely, hangsúlyozom, hogy kötelező mindenkire nézve, az a helyes értelmezési kerete a nemzetközi egyezményekre vonatkozó kizárt kérdéskörnek, hogy a teljes eljárás egy olyan kompetencia, amit az alkotmányozó kivesz a választópolgárok közvetlen döntési lehetőségei közül. Önmagában a kötelezettségre való utalás az egyfajta egyértelműsítő szándéka az Alaptörvény szövegének. Pont ilyen volt az Alkotmány szövege is még 2011 végéig, de önmagában ez nem jelenti azt, hogy ez csak a kötelezettségről szólna. Itt utalnék arra, hogy az európai uniós csatlakozást megelőzően volt egy népszavazás, aminek a tulajdonképpeni legitimációs forrása maga az Alkotmány volt, az

Alkotmány szövege, az alkotmányozó egy egyszer használatos klauzulát épített be, aminek a tartalma az volt, hogy népszavazást kell tartani az európai uniós csatlakozáshoz, annak a megerősítéséről, vagy ennek az ehhez kapcsolódó véleményt kell nyilvánítani a választópolgároknak. Ez az azért történt, mert nyilvánvalóan a kérdés súlya, a szuverenitásból fakadó egyes jogok átruházása volt a csatlakozás tétje. Ebben az Országgyűlés egyedül nem kívánt döntést hozni, de önmagában, hogy egy ilyen nemzetközi szerződéskötés népszavazási kérdés lehessen, ahhoz alkotmánymódosításra volt szükség. Ez egy-egy egyszeri aktus volt. Ki is került az Alkotmány szövegéből, azt gondolom, hogy ez visszafele is hasonló megoldás, érvelés lehetséges, hogyha az alkotmányozó ezt így szeretné megoldani, akkor teremt erre külön lehetőséget az Alaptörvényben, ezt nem tette meg. Ilyen értelemben azt gondolom, hogy a kizárt tárgykörben a hivatkozás az megalapozott, és ebben egyetértek Elnökhelyettes Úr véleményével. Egyébként magam is azt gondolom, arra nem biztos, hogy kellene hivatkoznunk, hogy a Kormányt kötelezi a népszavazás, mert egy Országgyűlés valóban megteheti azt, hogy a Kormányra kötelező döntést hozzon, de önmagában a kizárt tárgykör szerintem megalapozott. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ehhez csatlakozva csak annyit tennék hozzá, hogy a NATO-hoz csatlakozás tárgyában is volt népszavazás, amelyet szintén a kormányzat kezdeményezett. Egyébként mindkét ügyel kapcsolatban számos népszavazási kérdés érkezett az Országos Választási Bizottsághoz, belépünk, ne lépünk, lépünk ki, és hasonló, ami szintén arról szólt, hogy a státusunk ott meglegyen, vagy ne legyen meg, belépjen-e Magyarország ezekbe a szervezetekbe, vagy nem. Minden esetben az Alkotmánybíróság olyan határozatot hozott, amely azt mondta, hogy ez népszavazási kizárt tárgykör, ezekben nem lehet állampolgárok által kezdeményező népszavazást tartani. Én úgy látom, egyetértve Zoltánnal, hogy az Alaptörvény szabályozása e tekintetben megegyezik a korábbi Alkotmányunkéval. Kíván-e még valaki szólani?

H. J. beadványozó

A törvények, jogszabályok megfogalmazásánál nyilvánvaló, hogy az egyértelműsége kell törekedni. Amennyiben olyan kifejezést használ a jogszabály, mint jelen esetben az Alaptörvény 8. pontja, amikor egy definitív értelmezést ad azzal, hogy kötelezettségről van szó, akkor azt hiszem, hogy itt nincs további jogértelmezésnek helye. Annál is inkább, mert szemben áll vele a másik pólus, a jogok gyakorlása egyrészt. Másrészt az Alkotmánybíróság határozatával kapcsolatával szeretném megjegyezni, hogy ezzel is tetszett utalni a megerősítésre. A Lisszaboni Szerződés megerősítése egy nagyon érdekes szituációban történt, ugyanis én népszavazást indítottam a megerősítés népszavazással történő megvalósítása érdekében. Az OVB elutasította a beadványomat, az Alkotmánybíróság viszont nekem adott igazat. Viszont az új OVB-s tárgyalás az már 2007. december 20-a, tehát a megerősítés után került sor január 7-én, így oka fogyottá vált az Alkotmánybíróság határozatának a végrehajtása. Ezt azért voltam kénytelen megjegyezni, mert nagyon szeretném, hogyha ebben a jelenlegi helyzetben, ahol ennyire kielezett a nemzetközi viszony, a Magyarország gazdasági biztonságpolitikai helyzete, akkor rendkívül körültekintően és természetesen a jogrendszernek megfelelően kell megadni a lehetőséget egy demokratikus intézmény alkalmazására, vagy annak az elutasítására. Meggyőződésem szerint ebben a helyzetben sem jogilag, sem politikailag nem utasítható vissza a beadvány szerinti aláírásgyűjtő ív hitelesítése. Még egyszer mondom, sem jogilag, sem politikailag. Az Alkotmánybíróságnak erre vonatkozó határozatai, amik a nemzetközi szerződéssel kapcsolatosak, azok a nemzetközi szerződés hatálybalépésének folyamatára vonatkoznak, és nem pedig a nemzetközi szerződésben foglalt egyes meghatározott jogok gyakorlására, mert mind a három nemzetközi

szerződésben effektíve jogként határozza meg a kilépés lehetőségét. Tehát ez nem opcionális, de természetesen az adott ország törvénykezési, illetve pontosabban jogrendszerének megfelelően, itt pedig a jogrendszerben minden vitán felülállóan véleményem szerint belefér. Köszönöm szépen, ezt szerettem volna mondani.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen a hozzászólást. Erre azért annyiban reagálnék, hogy természetesen, és gondolom, főszabályként egy általánosságban, minden nemzetközi szervezet lehetővé teszi azt, hogy aki oda belépett, az valamilyen úton-módon onnan kilépjen. Az, hogy a kilépéshez az adott állam milyen szervezetének és milyen döntése szükséges, azt főszabályként az adott állam alkotmánya és a belső szabályai határozzák meg. Ennek megfelelően nyilvánvalóan Magyarországnak is jogában áll bármelyik nemzetközi szervezetből kilépni, hogyha a megfelelő döntéshozó fórumok, alapvetően az Országgyűlés ilyen döntést hoz. Az, hogy ezt a döntést ki lehet-e kényszeríteni népszavazási kezdeményezés útján, ez egyedül a vita tárgya. Az én véleményem változatlanul az, hogy nem, de még egyszer mondom, ez nem változtat azon, hogy természetesen Magyarországnak egyébként joga lenne kilépni bármelyik nemzetközi szervezetből. Kíván-e még valaki hozzászólni?

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm. Csak érvelés, egy reakció. Az érvem az az, hogy az európai uniós tagság az Alaptörvényben is kifejtett normatartalom. Azt gondolom, hogy onnan is meg lehet fogni a kérdést, hogy Alaptörvényt sért-e a népszavazási kezdeményezés, amennyiben ennek következményeként ki kell lépnünk az Unióba, és Alaptörvényt kell módosítanunk, a válaszom pedig az, hogy igen. Ezt is vizsgálunk kell. Az Alaptörvény az Ön által hivatkozott szakasza tartalmazza az uniós tagságot, és az abból fakadó következményeket. Ez a rendelkezés szükségképpen módosulna, amennyiben a népszavazási kezdeményezés sikeres, ez pedig szintén önmagában kizárt tárgykör. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon nyomós érv ebben a diskurzusban. Azt pedig szeretném hangsúlyozni, Ön azt mondta, hogy sem jogilag, sem pedig politikailag nem megengedhető az, hogy a kérdést ne hitelesítsük. Hangsúlyoznám, hogy mi kizárólag jogi szempontok alapján hozunk döntést, ez a mérlegelés tárgya a részünkről. Köszönöm szépen.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én egy gondolatot szeretnék hozzátenni. A beadványozó is elmondta, hogy nyilván a jogok és a kötelezettség között van különbség, egy nemzetközi szerződés nyilvánvalóan mindkettőt tartalmazza. Azt gondolom, ez idézőjelben egy ilyen jogszabály megkerülése, joggal való visszaélés kérdése is felmerül az áttételesen hangsúlyozottan idézőjelben hiszen ha egy jogról szavazunk és kilépünk egy nemzetközi szerződésből, akkor nyilvánvalóan ez érinti a kötelezettségeket, mert ha nem vagyunk már a szerződésben, akkor a kötelezettségeket sem tudjuk teljesíteni. Ebből fakadóan közvetett módon, tehát a kötelezettségekről is döntés lenne a kilépéssel. Ezen logika mentén pedig nyilvánvaló, ha azt beadványozó szerinti sztrikt jogértelmezést vennénk, akkor a kötelezettségeket is érintené a népszavazás közvetett módon. Ha már nem vagyunk benne egy szerződésben, akkor nem tudjuk teljesíteni a kötelezettségeket sem, és ebből fakadóan tiltott tárgykörbe tartozik ilyen értelmezésben is. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ha nincs további jelentkező, akkor szavaznánk. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését az indokok alapján megtagadja? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 9

szavazattal egyhangúlag hoztuk meg a megtagadó döntést. Nézzük a következő kérdést. Ami elhangzott, még szerintem az inkább az, hogy maga az EU tagságot az Alkotmány is rögzíti.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Következő kérdést szintén a beadványozó nyújtotta be, aki jelen van. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz, és azon a következő kérdés szerepel.

2. *„Akarja-e, hogy Magyarország Kormánya bejelentse kiválási szándékát az Európai Unióból a Lisszaboni Szerződés I. CIKK 50. cikke alapján.”*

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Tulajdonképpen ugyanolyan technikájú kérdéssel állunk szemben, tehát az Európai Lisszaboni Szerződésre vonatkozik. Szerintem az érvek, ellenérveket, ha ütköztetjük, akkor körülbelül ugyanazokra a következtetésekre juthatunk. Én az előző kérdéshez hasonlóan javaslom a hitelesítés megtagadását.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. További hozzászólás van-e? Ha nincsen, akkor szavazni fogunk. Még egyszer megkérdezem, ha nincs, akkor szavazásra teszem fel a kérdést. Gyakorlatilag a kizárt tárgykörbe ütközés miatt a hitelesítés megtagadására teszek javaslatot az elhangzottak szerint. Ki az, aki ezt támogatja. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 9 szavazattal egyhangúlag a kérdés hitelesítését elutasítottuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdést szintén ugyanaz a beadványozó nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív az előzőekhez hasonlóan megfelel a formai követelményeknek. Azon a következő kérdés olvasható.

3. *„Akarja-e, hogy Magyarország Kormánya bejelentse kiválási szándékát a Nemzetközi Valuta Alapból, az alapokmány XXVI. Cikkének 1. szakasza alapján.”*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Észrevétele van-e valakinek? Mind a három kérdés ugyanazt járja körül, csak más szervezet kapcsán. Ennyiben a jogi megközelítés egyező. Nincsen hozzászólás, akkor szavazunk. Kérdezem, hogy a kizárt tárgykör miatt ki az, aki a kérdés hitelesítését megtagadja? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag 9 szavazattal a kérdés hitelesítését az OVB megtagadta. Menjünk vissza a kérdések első részéhez. Előzetesen az első 8 kérdéssel összefüggésben úgy mentek ki a kérdések, hogy azok megszővegezésének sajátosságai miatt, meg egyéb szempontok miatt felmerül, hogy hogyan járjunk el. Ez ügyben születtek észrevételek, ezek különbözőek voltak, ezért a vita az változatlanul fennáll, hogy ezeket hogyan kezeljük. Hozunk-e mindegyikben külön határozatot. Én felvetem annak a lehetőségét még, hogy volt már arra is volt precedensünk, hogy egy kérdéscsoport tekintetében egy határozatot hozunk, és ennyiben biztosítjuk azért a jogorvoslati lehetőséget a kezdeményező számára. A Kúriához fordulhat megtámadva a határozatunkat, de mégsem adunk teret, hogy a Magyar Közlönyt tele rakjuk olyan szövegezésű kérdésekkel, amelyek - hogy finom legyek -, ott nem igazán lenne semmi keresnivalójuk egy megfelelően szabályozott jogszabályi környezet esetén. Remélem érthető voltam. Változatlanul kérdezem, hogy mik a vélemények röviden, hogyha ezt a két tábor képviselői röviden kifejtének, és ezt

követően hozunk egy elvi szavazást, hogy hogyan tovább, és azt követően látjuk, hogy kell-e tovább mennünk kérdésenként, vagy sem. Köszönöm szépen.

4. *„Tudományosan bizonyított tény, hogy a globális felmelegedés miatt bekövetkező, jégolvadás, tengervíz hő tágulás, és földkéreg benyomódás miatt a világtengerek szintje akár 80 méterrel is emelkedhet, tudományos tény az is, hogy hazánk dél-alföldi régiójában vannak olyan területek amelyek jelenlegi tengerszint feletti magassága nem éri el a 80 métert; ezért egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson egy olyan tudományos kutatóintézet létrehozásáról, amelynek feladata az, hogy megvizsgálja, hogy a Földközi-tenger partvidékét és vízgyűjtő területét – ezen belül hazánk dél-alföldi területeit – meg lehet-e védeni a globális felmelegedés miatti tengervízszint emelkedéstől a Gibraltári-szorosban és a Szezei-csatornánál épített gátak segítségével?”*
5. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy az oktatási és egészségügyi intézményeket leszámítva az összes hazai közintézményben a téli fűtési időszakban 19 Celsius foknál ne lehessen magasabb a levegő hőmérséklete?”*
6. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson egy olyan tudományos kutatóintézet létrehozásáról, amelynek az a feladata, hogy eldöntse azt, hogy az Univerzum nagyléptékű felépítését a homogenitást hirdető Standard modell, vagy az aszimmetriák létét elfogadó Univerzum glóriája című modell közül melyik írja le helyesen?”*
7. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy aki nagy nyilvánosság előtt Isten káromolással hívő embereket sért meg, büntetett követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő?”*
8. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy azok, akik kormánytagok voltak hazánk EU csatlakozása és a 2008-ban elkezdődő világgazdasági válság kitörése közötti időszakban, és nem hívták fel a lakosság figyelmét a devizában történő eladósodás veszélyeire, emberiesség elleni bűncselekményt követtek el és tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők?”*
9. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson egy olyan tudományos kutatóintézet létrehozásáról, amelynek az a feladata, hogy eldöntse azt, hogy az Univerzum távoli területei a kozmológiai elvet felhasználó Standard modellnek megfelelően ugyanolyanok, mint a közeli területek, vagy az Univerzum glóriája című modell szerinti, azaz hatalmas számú foton található meg ott, amelyek összesített energiája nagyságrendekkel meghaladja az Univerzum belső területeinek energiáját?”*
10. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy hazánk szüntesse meg a külkereskedelmi kapcsolatot mindazokkal az országokkal, ahol az egy főre jutó széndioxid kibocsátás meghaladja a világtálag négyeszeresét?”*
11. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy hazánk szüntesse meg a külkereskedelmi kapcsolatot mindazokkal az*

országokkal, amelyekben a heti törvényes munkaidő maximuma meghaladja az 50 órát?”

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én akceptálnám Elnök Úrnak a javaslatát, hogy egy határozatban kezeljük a kérdéskört, akkor a jogorvoslati jog biztosítva lesz a beadványozó részére. Ez a számomra, mint ebbe a táborba tartozó tagtársak is kifejtették, hogy a beadványozó olyan kérdéseket fogalmazott meg, ami az Nsztv. preambulumban foglaltakat nem igazán tudja teljesíteni. Ez a magánszemély, ha szabad így fogalmaznom, nagyon ráér, és ebben kifejezetten élvezetét és kedvét leli, hogy különböző többsoros olyan jellegű kérdéseket fogalmazzon meg, aminek az égvilágon nincs olyan országos súlya, jelentősége, amire az országos népszavazásnak az intézménye szolgálna. Ebből kifolyólag az a javaslatom, hogy egy határozat szülessen ezekben a kérdésekben. Köszönöm.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr! Gyakorlatilag csatlakozom az előttem szólóhoz, és támogatnám azt a megoldást is, hogy ezekről a kérdésekről egy határozatban hozzunk döntést, illetve egy határozatot hozzunk a már említett okok miatt, tehát legyen módja az illetőnek jogorvoslattal élni. Köszönöm szépen.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Én másik tábort, nyilván egy másik álláspontot képviselek, amit elmondtam többször. Azt gondolom, hogy a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé azt, hogy bármilyen furcsa kérdést is levélben válaszoljunk meg. Ha a jogszabály ebben a tekintetben változik, az azt gondolom, hogy előrelépés bizonyos értelemben, de a hatályos szabályozás szerintem egyértelmű abban a tekintetben, hogy minden egyes kérdéstről határozatban kell dönteni. Ami felmerült, hogy mondjuk kérdésenként hozzunk döntést, én azt gondolom, hogy azért nem igazán járható út, mert a jogorvoslatihoz való jog az nem olyan értelemben kell, hogy érvényesüljön, hogy egy beadványozó legalább egyszer fordulhat-e valamilyen fórumhoz jogorvoslatért, hanem minden egyes kérdése tekintetében számára ez a jog biztosított kell hogy legyen. Ha arra gondolok, hogy még ezt a 8 kérdést különböző személyek tették volna fel, akkor nyilván ez a helyzet nem működőképes. Fenntartom azt, hogy szerintem minden egyes kérdésben kellene döntést hoznunk. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Természetesen megértjük Zoltán érveit is. Parancsolj András.

Dr. Litresits András OVB tag

Röviden válaszolnék Zoltánnak. Mindig elmondtam, hogy azért szép szerintem ez a választási jogorvoslati rendszer, meg a jelenleg hatályos rendszer, mert ugyanis bárki benyújthat fellebbezést, bárki benyújthat bírói felülvizsgálati kérelmet. Igaz már a jogi képviselet, illetve a szakvizsga követelményként megjelenik. Mivel egy napon kerülnek ezek elbírálásra, a jogorvoslati határidőnek a lejárta is egy napon fog történni, tehát ilyen szempontból az egy határozat versus több határozatban nincs érdemi különbség, és nem sérül senkinek a joga, ugyanis hangsúlyozottan bárki benyújthat jogorvoslati kérelmet ezekkel kapcsolatosan. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük. Ha nem kíván senki hozzászólni, akkor aszerint tenném fel szavazásra a kérdést, hogy ki ért egyet azzal, hogy ebben az első 8 kérdésben egy közös határozatot hozzunk. Kérdezem. 8 igen szavazattal, egy 1 ellenében ezt eldöntöttük. Az ügy érdemét tekintve kérdezem, hogy ki az, aki az Alkotmány, illetve népszavazási törvény preambuluma alapján úgy ítéli meg, hogy ezen kérdéseket hitelesíteni nem lehet, és ennek megfelelően elutasító döntés születik? Köszönöm szépen. Ez változatlanul 8:1. Akkor egy ilyen határozat fog születni. Annyiban akár a beadványozó is megkifogásolhatja ezt, illetve bírósághoz fordulhat, és akkor nem egy, hanem az összes kérdésének a hitelesítését vizsgálhatják. Ha végre született egyszer ebben most már kúriai döntés, akkor azt követően egyértelmű lenne a helyzet, hogyha a Kúria azt mondaná, hogy ez így nem megfelelő.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdés. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz, és a következő kérdés található a magánszemély által benyújtott íven.

12., „Egyetért-e Ön azzal, hogy a bűncselekmény elkövetésével meggyanúsított vagy megvádolt személy előzetes letartóztatása, a letartóztatás elrendelésének napjától kezdődően a büntetőügy jogerős befejezésének napjáig (ideértve a perújítás esetét is) összességében ne haladhassa meg az egy éves időtartamot, tekintet nélkül mind az eljárás szakaszára és fokára, mind pedig a bűncselekmény jogi minősítésére?”

Dr. Hunyadfalvi Ákos OVB tag

A hitelesítés megtagadására tennék javaslatot. Néhány rövid gondolatot szeretnék az érvek közül felsorolni, vagy a bizottság tagjainak figyelmébe ajánlani. Maga a gondolat az szimpatikus. A jogalkotás folyamatában, aki ezt figyelemmel kíséri, vagy aki érdeklődést tanúsít, láthatja, hogy a jogalkotó a kényszerintézkedéseknek az időtartamát azt próbálja különböző szempontok figyelembevételével, amennyire lehet, csökkenteni. Ennek döntően az az oka, hogy a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, ez egy rendkívüli kényszerintézkedés. Ennek ellenére, aki a büntetőeljárásnak a rendjét és a rendszerét ismeri, az tudja, hogy a kérdés bármennyire is szimpatikus, de a rendszer ismerete alapján erre a kérdésre csak nemmel tud válaszolni. A gyakorlatban ez a szándék megvalósíthatatlan. A kérdező összevon fogalmakat, az eljárás szakaszait, különböző jogintézményeket, amelyet – most csak a perújításra gondolok –, példálózóan sorol fel. Olyan módon próbálja egy kérdésben megfogalmazni, aminek döntően egyértelműségi okokra visszavezethetően a bizottság, megítélésem szerint helyt nem adhat. Megítélésem az, hogy az állampolgártól nem várható el az, hogy bonyolult jogi kérdésekben, bonyolult jogintézményekben, jogi fogalmakban kellő jártassággal rendelkezzen, arról nem beszélve, hogy az élet produkálja azt, hogy egyre összetettebb, egyre bonyolultabb büntetőeljárások vannak. Ezekben az eljárásokban, és ez megint tapasztalat, ismeret és részben jogi tudás kérdése, hosszú időszak telik el a felderítés szakaszával. A felderítés alatti operatív információk segítségével történő adatgyűjtést követően, amikor kényszerintézkedés elrendelésére kerül sor, tulajdonképpen a nyílt színi nyomozásban az érdemi bizonyítás akkor kezdődik. Ezekben a bonyolult ügyekben, ahol az esetek döntő többségében már nagyrészt szakértői bizonyítások eredményeként lehet csak a büntetőjogi felelősség kérdését valamilyen formában eldönteni, egyszerűen a tapasztalat azt mutatja, hogy nincs lehetőség arra, egyszerűen nincs realitása annak, hogy egy éven belül a kényszerintézkedés, tehát a letartóztatásos kényszerintézkedés melletti eljárások befejeződjenek. Még egy, ami már az előbb itt elhangzott, és részben az egyértelműségnek a kérdéskörébe tartozik, például a perújításnak, mint rendkívüli jogorvoslati intézménynek az ismerete. Ennek a jogi

előfeltételei, ennek az eljárásjogban szabályozott rendszerének a mikéntje, ez egy laikustól, egy szavazó állampolgártól megítélésem szerint ilyen szintű ismeretre visszagondolva nem várható el. Én döntően ezekre az érvekre hivatkoznék. Lehetne egyébként számtalan ész és részben jogi érvet felsorolni, én ezekre utalva javasoltam bevezetőmben azt, hogy a hitelesítésnek a megtagadásáról szülessen döntés.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Van-e valakinek hozzáfűznivalója, más véleménye, kiegészíteni valója az elhangzottakhoz?

Dr. Pozsár-Szentmiklósv Zoltán OVB tag

Egyetértek Ákos érveivel, nyilván nem vagyok a kérdés szakértője, de magam is azt gondolom, hogy lehetetlen ezt megvalósítani. Csak azt hangsúlyoznám, hogy a megtagadásnál erre persze nem hivatkozhatunk a szabályozás lehetetlenségére, hanem az egyértelműség hiánya lehet a megtagadás oka, a perújítás, és mondjuk a kérdés összetettsége erre persze elegendő indokot szolgáltat.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Természetesen a határozatainkban ilyen célszerűségi, és ahhoz közelítő szempontok nyilván nem fognak megjelenni, hiszen az az elbírálás körébe nem vonható. Kérdés az, hogy akár az állampolgársági, akár a jogalkotói egyértelműség kritériumainak eleget tesz-e a kérdés, vagy sem. Itt alapvetően az állampolgári oldalról hangzott el a megközelítés, illetve az elutasítás indokaként ez hozható fel. Ha szavazhatunk, akkor azt teszem fel szavazásra, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 9 szavazattal egyhangúlag így döntöttünk.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdést is magánszemély nyújtotta be. Az ív megfelel a formai követelményeknek, és azon a következő kérdés található.

13. „Akarja-e Ön, hogy Magyarország kilépjen az Európai Unióból?”

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

A feltett kérdés tárgyában én az alábbi javaslatot terjesztem a bizottság elé. Álláspontom szerint az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése alapján nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről, nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. Magyarország Alaptörvényének alapvetés fejezete, az E) cikk (2) bekezdése kimondja, hogy Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján, az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. A kérdés feltevése ezt a szakaszt kívánja megváltoztatni. Ez a kérdés nagyon hasonlít a bizottsági ülés legelején megtárgyalt három kérdéshez. Gyakorlatilag úgy gondolom, hogy ott már kifejtették a bizottsági tagok elég részletesen az ilyen tárgyú kérdésekre vonatkozó álláspontjukat. Ezért én csak össze szeretném foglalni, hogy álláspontom szerint ez a kérdés az ún. tiltott tárgykörökhöz tartozik, így ez esetben érvényes rá a jelenleg hatályos népszavazás és népi kezdeményezésről szóló törvény 10. § b) pontja, mely szerint a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani, ezért a kérdés hitelesítésének a megtagadását javaslom.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ez így igaz, hogy a 2. kérdéshez hasonló leginkább talán. Van-e valakinek hozzáfűznivalója az elhangzottakhoz, vagy mivel ezt azért már tárgyaltuk, egyértelmű? Ha nincsen, akkor szavaznánk. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást. Köszönjük szépen, egyhangú. Az indoklásban egyrészt a kizárt tárgykör, másrészt szerintem az alkotmánymódosításra irányulás is felhozható indokként. Köszönjük szépen. Mi a következő kérdés?

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Következő kérdésnél az aláírásgyűjtő ív megfelel a követelménynek, és azt a Magyar Szciantológiai Egyház képviselőjében Nagy Tamás elnök nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés, illetve kezdeményezés található.

- 14. „Alulírottak kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 14. §-ának megfelelően döntsön a Magyarországi Szciantológiai Egyház (jelenleg alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület) egyházként való elismerése kérdésében.”*

Tájékoztatom a Tisztelt Bizottságot, hogy a kezdeményező az aláírásgyűjtő íven kívül benyújtotta a bírósági kivonatot is, mely a szervezet adatait tartalmazza, illetve becsatolásra került az a végzés is, amely a képviselőkre jogosultakat tartalmazza. Ezt a kivonatot is tartalmazza. A Tisztelt Bizottság tagjai nyilván emlékeznek rá, a kérelem hasonló formában már a bizottság előtt volt, akkor viszont az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdésnek a felvezető szövege hiányzott, ezért a bizottság úgy ítélte meg akkor, hogy az aláírásgyűjtő ív nem tesz eleget a jogszabályban előírt formai előírásoknak.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Annak a jogorvoslati folyamatai lezárultak. Nem tudom, voltak-e vagy nem voltak, de mindegy, a határozatunk jogerősen megállt. Most a kérdés megfelel, formailag előkészítve ismételten előttünk van, tehát elbírálnak.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Röviden csak annyit mondanék, hogy magam is azt gondolom, hogy a formai követelményeknek eleget tesz az előttünk lévő beadvány, és amit vizsgálunk lehet népi kezdeményezés esetében az, hogy egyértelmű a kérdés megfogalmazása. Azt gondolom, hogy itt a jogi fogalmak használata, a pontos jogszabályi hivatkozás az megfelel az új szabályozásnak. Itt teljesen világos, hogy ez a kezdeményezés mire irányult. Azt gondolom, hogy nincs akadálya a hitelesítésnek. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Az ismertetés első lépése, ezt követően kell róla aláírásokat gyűjteni, majd utána végső soron erről a jelenlegi mostani törvény szerint az Országgyűlés dönt ezen és más törvényi meghatározott szempontok figyelembevétel. Nekünk most abban a kérdésben kell csak állást foglalnunk, hogy ez a megfogalmazott kérdés, illetve a kapcsolódó okiratok, amik egyébként rendben vannak, ezeket elfogadjuk-e. Van-e valakinek észrevétele?

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm. Nekem csak kérdésem volna. Az aláírásgyűjtő íven azt írja a beadványozó, hogy jelenleg alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület. Akkor előttünk van egy kivonatot

társadalmi szervezet nyilvántartási adatairól. Társadalmi szervezet célja üres, társadalmi szervezet célja szerinti besorolás üres. Erre szeretnék valami olyan választ kapni, amiből végre megérthetném, hogy most miről is van szó? Kincstárnok van, amit vallási szervezetben érdekesnek tartok. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Itt van jelenleg a szervezet képviselője, parancsoljon, megadjuk Önnek a szót, hallgatjuk, tessék a mikrofonhoz fáradni.

Majercsik Vilmos a beadványozó képviselőtében

Titkár vagyok ebben a szervezetben. A következő érdekes állapot állt elő. Meghozta a Kormány ezt az új vallási törvényt, ami bizonyos szervezeteket január 1-jétől vallási egyesületté minősített. Február 29-éig adott határidőt ez a törvény arra, hogy egy változás-bejelentést elindítson a Fővárosi Bíróságnál minden ilyen szervezet. Ez már megtörtént, de addig is csak ilyen kivonatot tud kiadni a bíróság, ugyanis, tulajdonképpen a törvény szerint egy vallási egyesület vagyunk, de a bíróságon pedig még egyházként vagyunk nyilvántartva. Ez csak egy bizonyos idő után fog bejegyzésre kerülni. Csak ilyen kivonatot tudtunk prezentálni, mivel ez a jogi helyzet. Ez egy ilyen két szék között a pad alatt vagyunk, ez a helyzet. Ezért lett ez a dokumentum becsatolva. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Értjük. Köszönöm szépen. Van-e valakinek hozzáfűznivalója a kérdéshez? Ha nincsen, akkor szavazásra teszem fel a kérdést. Kérdezem, hogy ki az, aki a népi kezdeményezésre irányuló kérdés hitelesítését támogatja? Négy. Még mindig 9-en vagyunk, akkor ellenpróbát is kérek minden egyes jelentkezőért. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 5:4 arányban a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság elutasította. Azért kérdezem a nemleges szavazóktól, hogy milyen indokot írunk bele, ami kritikaként elhangzott, tehát a kivonatban nem szerepel ez a meghatározás. Nézzük meg, hogy ezzel összefüggésben mit mond a jogszabály. Valami indoklást a határozatunkhoz kell rendelnünk, és most e tekintetben gondban vagyunk, egy rövid jogszabályi áttekintést hadd javasoljak.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény 18. §-a rögzíti azt, hogy népi kezdeményezés esetén mikor tagadja meg az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Itt három lehetőség van. Az a) pont szerint a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. Ezen nem volt vita, hogy az Országgyűlés dönt majd arról végső soron, hogy egyháznak minősíti, vagy nem. A b) pont, hogy a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, illetve a c) pont, hogy az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek. Abban kéne a bizottságnak állást foglalnia, hogy a felsorolt három indokok közül melyik, és miért nem felel meg az adott népi kezdeményezés az előírásoknak.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Alapvetően a kérdés az az, hogy az egyházügyekkel kapcsolatos törvény az Országgyűlés kompetenciájába utalja az egyéb kérdések elbírálását. Ez az Országgyűlés kompetenciája, nekünk az aláírásgyűjtő ív hitelesítésével kapcsolatban azokat kellene vizsgálnunk, amik elhangzottak. Ennyiben, aki úgy szavazott, kérnék valamilyen útmutatást, hogy milyen indoklást hozunk a határozatunkban.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Szerintem akkor a 3. indok alapján, amin nemcsak az aláírásgyűjtő ívet kell néznünk, hanem a beadványt teljes egészében, és a formai követelményeknek nem felelt meg azzal, hogy nem tartalmazza a becsatolt végzést az egyesület társadalmi szervezet célját, és a társadalmi szervezet célja szerinti besorolást. Utána jogorvoslattal természetesen fordulhat az egyesület. Viszont beadványt azt teljes egészében nézzük a beadványnak az aláírásgyűjtő ívet a mellékleteivel együtt.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

A végzést, a kivonatot azért követeltük meg, hogy azért ellenőrizhető legyen, hogy mégis létező, és fennálló szervezet ügyeiben döntünk. Az, hogy aztán az, hogy van, meg mint van, és hogyha egyébként be van jegyezve, és a törvényes képviselője fordul hozzánk a szervezetnek, akkor ezen túlmenően más vizsgálatára nem látom, hogy felhatalmazást adna a jogalkotó. Változatlanul, kérdézem, hogy milyen indoklást írjunk ehhez a határozathoz.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Elnök Úrral egyetértek. Annyit tennék hozzá, hogy amennyiben maga a törvény változtatja meg e jogi személynek a minősítését, jogállását, akkor azt gondolom, hogy nem lehet többet elvárunk, mint látjuk a korábbi kivonatot, ami egyházi szóról. Ez egy jogerős bírósági irat, ehhez hozzáolvasva a törvényt, egyértelmű, hogy ennek a jogi személynek a besorolása most vallási tevékenységet végző egyesület. Etekintetben kétség – azt gondolom – nem merülhet fel, és olyan elvárás sem a részünkről, hogy megköveteljük azt, hogy a bíróság márpedig vezesse át időben ezt az iratanyagot, ugyanis nem is része az aláírásgyűjtés fogalmának. Itt tágabb kontextust kell vizsgálni, azt kell vizsgálnunk valóban, hogy van-e képviseleti jogosultság. Ebben a tekintetben pedig kétség nem merült fel. Köszönöm szépen.

Dr. Szabó Iván OVB tag

Bocsánat, de szavaztunk a kérdésben, most nem értem, hogy miről vitatkozunk.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Szavazni, szavaztunk, csak akkor mondjatek egy indokot, hogy mit írunk be a határozatunkba.

Dr. Szabó Iván OVB tag

Azt mondanám, ha szükséges, akkor szavazzunk, hogy az OVB határozatának a meghozatalánál figyelembe vesszük a mellékleteket is. Ha így van, majd legfeljebb valakinek van kifogása, akkor kifogást emel. Most így döntöttünk.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó. Ennek alapján valamilyen indokot bele kellene tenni a határozatba, és mégis azért kértem némi segítséget, hogy aki úgy szavazott, az próbáljon valami indoklást mondani ehhez. Köszönöm szépen. Menjünk tovább.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Következnek a 15. és 21. közötti kérdések, mint következő kérdéscsoport, és javasolom, hogy a Tisztelt Elnök Úr részéről, hogy esetleg egyben vizsgálja meg a bizottság a kérdéseket.

15. *„Egyetért-e azzal, hogy megszüntessék a pártok létét egy új Világrend eljöveteleért, elsőként: Magyarországon?”*

16. *„Egyetért-e azzal, hogy egy új Világrendben a tudomány, főleg a műszaki és a vallás felső képviselői vezessék Magyarországot szakértői szinten?”*
17. *„Egyetért-e azzal, hogy a 19 magyar megyéből és Budapestről száz rostán is átjutott superképzett, legtöbb szavazatot kapott képviselő alakítson egy vadonatúj PARLAMENTET kétszáz-as létszámmal?”*
18. *„Egyetért-e azzal, hogy a kétszázból a legtöbb szavazatot kapott 110 képviselő legyen az országot vezető hatalma, a 110 képviselő legtöbb szavazatot kapott személye: a népért élő, azt kiszolgáló Kormányzója! A maradék kilencven képviselő pedig a száztíz képviselő szakértői ellenzéke?”*
19. *„Egyetért-e azzal, hogy négy évi ciklus után a szakértői ellenzék föltöltött létszáma, minden megyéből eggyel választás útján átvehesse a hatalmat NÉPSZAVAZÁS nélkül, ha az előző vezető hatalom bővliül végezte a dolgát a jóléti ország kialakítása útján?”*
20. *„Egyetért-e azzal, hogy ez ÚJ RENDSZER egy körfolyamat legyen pártok, pártkatonák nélkül az ÚJ MAGYAR ÉS VILÁGREND kialakulásáért?”*
21. *„Egyetért-e azzal, hogy ez új MAGYAR ÉS VILÁGREND megálmodója TÖRTÉNELMI-TETTŰ személyként vonuljon a VILÁGELISMERÉS ALAPJÁUL A MAGYAR KÖZTUDATBA?”*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ez a csoport az előzőleg már tárgyalt kérdéscsoporthoz hasonló. Ott egy vitát egyszer már lefolytattunk. Kérdezem, hogy ezen kérdéscsoportot ismerve van-e valakinek az előzőekhez kapcsolódóan még hozzáfűznivalója, kiegészíteni valója, vagy annak mintájára szavazhatunk-e? Nekem ugyanaz a javaslatom, mint az előbb, hogy egy határozatot hozzunk ezen kérdésekben. Nyilván ugyanazt a vitát megismételniünk felesleges. Ha valakinek vannak új szempontjai, vagy úgy gondolja, hogy ezek a kérdések más jellegűek, akkor azt természetesen nyugodtan kifejezheti. Ha nincsen, akkor szavazzunk. A javaslat összevonva az, hogy egy határozatban szavazunk, és a kérdések hitelesítését a preambulumba ütközés, illetve a Ve. 3. §-ába ütközés miatt megtagadjuk. Kérdezem, hogy aki ezt elfogadja, az szavazzon. Köszönöm. Megállapítom, hogy 8:1 arányban így szavaztunk ezen kérdések tekintetében. Megállapítható, hogy a kérdések még ráadásul formailag hibásak, és azokat abban szintén rögzíteni fogjuk.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A kérdések közül egy utolsó csoportot képeznek a 22. és 33. közötti kérdések. Itt szintén kérnék a bizottság állásfoglalását, hogy milyen módon legyenek kezelve.

22. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában korlátozott mértékben érvényesülnek az emberi jogok.” ?*

23. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában sokkal kevesebb lány gyermek születik, mint fiú, ugyanis az abortuszok során elsősorban a nőnemű magzatokat pusztítják el.” ?*
24. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában a belső migráció korlátozása miatt a vidéki emberek másodrendűek a városiakhoz képest.” ?*
25. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában a kommunista uralom alatt kb. hatvanmillió embert öltek meg, illetve éhezettek halálra.” ?*
26. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában 2011.-ban a korrupció ellen kitört Wukani felkelés egyik vezetőjét Hszüe Csin-po-t halálra verték a rendőrök úgy, hogy ezért a rendőröket nem vonták felelősségre.”?*
27. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Kínában rendőrségi letartóztatását követően nyomtalanul eltűnt Gao Zhisheng emberi jogi aktivista és Nobel békedíj-jelölt.”?*
28. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „A Világbank tanulmánya szerint Kínában évente több mint 700 ezren halnak meg idő előtt levegő-, illetve vízszennyezés következtében.”?*
29. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Paul Krugman Nobel díjas közgazdász által írt 2011 év végén a New York Times-ben megjelent cikk szerint a kínai ingatlanpiac bármikor összeomolhat magával rántva az egész világgazdaságot, amely feltételezést alátámasztja az is, hogy több média pl. az SBS TV, vagy a Business Insider szerint Kínában 64 millió üres lakatlaningatlan található.”?*
30. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Az Amnesty International szerint a világon a legtöbb halálbüntetésre Kínában*

kerül sor, úgy hogy a kivégzést követően a patológusok gyakran kiveszik az áldozatok egészséges szerveit.”?

31. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „Oknyomozó újságírók szerint Kínában rendszeresen alkalmazzák a gyermekmunkát.”?*
32. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságban gyártott termékekhez tartozó címkén szerepelnie kell a következő magyar nyelvű feliratnak: „A világon a legtöbb munkahelyi balesetre Kínában kerül sor.”?*
33. *Egyetért-e Ön azzal, hogy az 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről egészüljön ki azzal, hogy a Kínai Népköztársaságba turistautat szervező utazási irodáknak kötelezően tájékoztatniuk kell a Kínába beutazni szándékozó embereket arról, hogy Nagy-Britannia tiltakozása ellenére Kínában kivégezték Akmal Shaikh Brit állampolgárt kábítószer kereskedelem vádjával úgy, hogy jogszerű védekezésre nem adtak lehetőséget Neki, amely cselekményt „Az Európai Parlament 2010. január 21-i állásfoglalása az emberi jogok Kínában történő megsértéséről” is felsorolja, tehát bárki, aki Kínába utazik, ki van téve annak a veszélynek, hogy koncepciós perrel kivézik Őt úgy, hogy nincs lehetősége korrekt védelemre?*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ezen kérdések jelentős része azzal van összekapcsolva, hogy Kínában éppen mi és hogyan történik. Az előzőhöz hasonlóan mehet-e. Van-e valakinek hozzátennivalója, ha nincsen, akkor szavazunk. A jegyzőkönyv számára rögzítem, hogy Hunyadfalvi Ákos eltávozott, így 8-an maradtunk. Másrészt a határozati javaslatom az lenne, hogy a 22. és 33. közötti kérdések tekintetében egy határozatot hozunk, mely elutasító, a preambulumnak ezek nem felelnek meg, illetve a Ve. 3. §-ába ütköznek. Kérdezem, hogy aki így szavaz, az tegye meg. Megállapítom, hogy 7:1 arányban szavaztunk, és fogadtuk el ezen határozatunkat. Ennyiben a népszavazási és népi kezdeményezéseket megtárgyaltuk egy kivétellel, és most jön az az egy.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az utolsó egy népi kezdeményezés, a Szangye Menlai Gedün, a Gyógyító Buddha Közössége képviseletében Nagy Zoltán elnök nyújtott be népi kezdeményezésre vonatkozó kérelmet. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek megfelel, és azon a következő kérdés található.

34. *„Támogatom, hogy az Országgyűlés a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségekről szóló 2011. évi CCVI. évi . törvény alapján egyházként elismerje a SZANGYE MENLAI GEDÜN, A GYÓGYÍTÓ BUDDHA KÖZÖSSÉGE elnevezésű egyházat (székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Híd utca 1., bejegyző végzés száma: 6.Pk.69.810/2.nyilvántartási száma: 59).”*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Annyi megjegyzésem van csak, hogy itt a bírósági kivonat az előzőhöz hasonlítva ugyanolyan abból a tekintetben, ami az előzőekben a vita tárgyát képezte. Megjegyzem, hogy korábban egy ugyanilyen egyházi szervezet, korábban egyház aláírás, népi kezdeményezését egyébként már elfogadta az Országos Választási Bizottság. Látszik, hogy most a jelen állapot szerint mindenki ilyet tud hozni, de korábban egyházak voltak, most egyesületként működhetnek majd tovább. Van-e valakinek hozzáfűznivalója a kérdéshez?

Dr. Szabó Iván OVB tag

Elnézést, de én pont a buddhista egyház kapcsán, amit most elismer az Országgyűlés egyházként, azt hiszem, hogy valamikor 2 napja elfogadta. A buddhista gyülekezetek összességét, vagy valahogy így fogadta el. Nem értem, hogy akkor ők, hogy maradtak le, vagy nem akartak csatlakozni hozzá? Elméletileg bármely ilyen buddhista közösség egyben lett egyházzá nyilvánítva.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Az Országgyűlés a törvénymódosítást úgy fogadta el, hogy a melléklet 27. során található az, hogy „Buddhista Vallási Közösségek”. A törvény öt buddhista vallási közösséget nevezett meg, számos buddhista közösséget pedig elutasított a 66 elutasított egyház között. Tehát nem az összeset fogadta el. Tudjuk, hogy kb. 150 egyház volt bejegyezve a törvény előtt, és nem mindegyik nyújtotta be a kérelmét. Tehát csak azokat tudta a jogalkotó a törvénybe beemelni, még akár összefoglalt néven is, aki ilyen kérelemmel élt. Ez az egyház ilyen kérelemmel nem élt, nem volt aközött a 84 egyház között, aki ilyen kérelemmel élt.

Dr. Pozsár-Szentmiklósv Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Tamás értékelése precíz volt, és azt hangsúlyoznám, hogy vallási közösségnek alkotmányos joga az, hogy kérje az egyházzá nyilvánítását. A konkrét népi kezdeményezésre én azt mondanám, ismét hangsúlyoznám, hogy azt kell vizsgálnunk, hogy a kérdés egyértelmű-e. Itt megfogalmazok egy kérdést, amit még magam sem foglalkozok el határozott álláspontot. Van egy kicsi értelemzavaró formahiba is benne, elírás, hogy „2011. évi CCVI.évi . törvény” alapján kérte az elismerést. Ez azt hiszem, hogy ez önmagában nem akadály a egyértelmű értelmezésnek. Az azonban talán az lehet, hogy a kérdés, arról szól, hogy egyházként ismeri el az Országgyűlés, majd a megnevezésnél úgy folytatják, hogy elnevezésű egyházat. Az egyház kifejezést kétszer használják.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ez való igaz, hogy itt a kérdés megfogalmazása nem sikerült tökéletesre. Ezzel kapcsolatban vethetők fel, kifogások. Megítélés kérdése, hogy ezt ki hogyan minősíti. Van-e valaki, aki az elhangzottakhoz hozzá kíván szólni, tehát a kérdés megfogalmazását mégis hogyan látjuk. Ezt előzetesen óhajtja-e valaki még minősíteni? Az kétségtelen, hogy ellentmondásba keveredett egymással a kérdés annyiban, hogy elismerjék egyházként az egyházat. Ez utóbbi meghatározás nem helytálló, ez nyilvánvaló. Ha egyház lenne, akkor nem kéne kezdeményezni a népi kezdeményezést.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm. Tekintettel arra, hogy ez a szöveg fog szerepelni az aláírásgyűjtő íven, ez bárki másnak is szemet szúrhat, és ez már önmagában lehet akár egy jogi megtámadásnak az oka. Én azt javaslom, hogy fusson neki még egyszer ez az egyesület ennek, és most ne fogadjuk el az egyértelműség hiánya miatt. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Természetesen, ha ezt nem hitelesítenénk, ezt követően ezt bármikor megfelelően pontosítva vissza lehet terjeszteni hozzánk. Úgy teszem fel a kérdést, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Nincs ilyen. Megállapítom, hogy egyhangúlag a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság megtagadta. Érvként azt tudjuk felhozni, hogy a kérdés megfogalmazása nem egyértelmű a már elhangzottak miatt.

II. Egyebek

1. Dr. Darák Péter, a Kúria elnökének a tájékoztatása

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az egyebekben két tájékoztatás szerepel. Az egyiket a Kúria elnöke írta az Országos Választási Bizottság elnöke részére. Elnök Úr kereste meg dr. Darák Pétert azzal kapcsolatban, hogy mi az álláspontjuk, hogy a népszavazási kezdeményezések esetében, ahol január 1-jével módosult a jogorvoslati fórum, tehát már nem az Alkotmánybíróság látja el a jogorvoslatot a kifogások elbírálása esetében, milyen jogszabályi tájékoztató kerüljön bele a határozatba. Ez volt a megkeresés lényege, magyarul, hogy az eddigiektől eltérően legyen-e ügyvédkényszer feltüntetve, illetve az illetéktérítési kötelezettségre való felhívás. A Kúria álláspontja az, hogy mind a kettőnek szerepelnie kell a felhívásban. Ezért mind az ügyvédkényszerrel egyetért, mind az illetéktérítési kötelezettséggel. Az illetéktérítési kötelezettséggel viszont az eddigi gyakorlatától eltérően nem az elsőfokú nemperes eljárás illetékét jelölte meg, ami jelen esetben 10.500 forint, hanem arra való tekintettel, hogy ebben az ügyben csak a Kúria jár, ezért a Kúria előtt folytatható eljárási illetéket jelölte meg, és 15.000 forintban határozta meg a megfelelő jogszabályhelyek ismeretében, illetve birtokában. Ez a tájékoztatás lényege, ennek megfelelő határozatok fognak készülni az Országos Választási Bizottság részéről.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó. Köszönjük szépen. Én ehhez annyit tennék hozzá, hogy ezt alapvetően én kezdeményeztem arra figyelemmel, hogy szeretném azt, ha megfelelő jogi kioktatás kerülne a határozatunk indoklási részébe, és nem tévesztenénk meg senkit, és utólag esetleg nem kerülnénk olyan helyzetbe, hogy a Legfelsőbb Bíróság mást kér egy jogorvoslati kérelem kapcsán, mint ami a mi határozatunkban szerepel. Ezt a helyzetet úgy néz ki, hogy most ezzel sikerült rendezni. Nyilván ez azt tartalmazza, hogy két vonatkozásban is a határozatainkkal szembeni jogorvoslat népszavazási ügyek elbírálása kapcsán annyiban megnehezül, hogy ügyvédkényszer van, és illetéktérítési kötelezettség. Ennek megfelelően fogunk természetesen a jövőben eljárni. Köszönöm szépen.

2. A Fővárosi Törvényszék végzése

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A másik szintén tájékoztatás. A Fővárosi Törvényszék végzését csatoltuk az anyagban. Két beadványozó személyiségi jogi per miatt perli az OVB-t – most már elég hosszú ideje –, és ebben a perben a Fővárosi Törvényszék egyetértve a tárgyaláson előadott indokokkal, ahol az Országos Választási Bizottságot Sasvári Róbert képviselte, a pert megszüntette tekintettel arra, hogy az OVB az adott ügytípusban nem tekinthető jogalanynak, nincs perbeli jogképessége.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Én ezzel kapcsolatban csak annyit javasolnék, hogy az Országos Választási Iroda vezetőjén keresztül ez a végzés azért kerüljön az illetékesekhez továbbításra, akik majd valamikor a Ve-t fogják készíteni, hogy mégis egy szempont legyen ez is, hogy hogyan szeretnék a jövőben ezt a jogintézményt létesíteni, és fenntartani. Köszönöm szépen. Más? Más nem lévén, köszönöm szépen a részvételt, az Országos Választási Bizottság ülését bezárom. Köszönjük.

k.m.f.

**dr. Bordás Vilmos s. k.
elnök**